

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи
для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр»
спеціальності 242 Туризм і рекреація
освітня програма «Туристичний бізнес та індустрія гостинності»
галузі знань 24 Сфера обслуговування

Кам'янець-Подільський

2024

УДК 378.147:001]:338.48 (075.8)]

ББК 74.58+72я73

М 54

Укладачі:

Марусей Т. В. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Олійник О. С. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Рецензенти:

ЛАВРУК О., доктор наук з державного управління, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Навчально-реабілітаційного ЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»

САПОТНИЦЬКА Н., кандидат економічних наук, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи Хмельницького кооперативного торгово-економічного інституту.

БАХМАТ Н., доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України

Розглядаються методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи: принципи побудови, етапи виконання, оформлення результатів, порядок захисту та оцінювання. Методичні рекомендації розроблені для здобувачів вищої освіти другого освітнього рівня «магістр» спеціальності 242 Туризм і рекреація освітня програма «Туристичний бізнес та індустрія гостинності» галузі знань 24 Сфера обслуговування.

Затверджено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Протокол № 14 від «14» листопада 2024 року.

Завідувач кафедри

Вероніка БУТОРІНА

Методичні вказівки до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» спеціальності 242 Туризм і рекреація освітня програма Туристичний бізнес та індустрія гостинності галузі знань 24 Сфера обслуговування / Марусей Т.В., Олійник О.С. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2024. 52 с.

ЗМІСТ

1.	Загальні положення.....	4
2.	Вимоги до кваліфікаційної роботи	4
3.	Порядок визначення та затвердження тематики і керівництва кваліфікаційних робіт	5
4.	Структура кваліфікаційної роботи	6
5.	Правила написання, оформлення кваліфікаційної роботи за розділами ..	11
6.	Основні вимоги до виконання кваліфікаційної роботи.....	12
7.	Перевірка на рівень унікальності.....	14
8.	Етапи виконання кваліфікаційної роботи.....	16
9.	Вимоги оформлення кваліфікаційної роботи.....	22
10.	Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи.....	26
11.	Відгук наукового керівника.....	27
12.	Рецензія на кваліфікаційну роботу.....	28
13.	Захист кваліфікаційної роботи	28
14.	Критерії оцінювання роботи	31
	Список використаних джерел.....	35
	ДОДАТКИ.....	37

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки містять загальні вимоги до підготовки, змісту, структури й оформлення кваліфікаційних робіт у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (далі – Університет), які відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка¹ студенти виконують на завершальному етапі навчання за освітнім ступенем «магістр» і передбачають:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування її під час виконання конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань;
- розвиток компетентностей організації проведення самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи.

Метою підготовки і захисту кваліфікаційної роботи є виявлення вміння самостійно працювати з науковою та навчальною літературою, аналізувати наукові концепції та узагальнювати дані практики, формулювати власні висновки і пропозиції.

Деталізовані методичні вказівки з написання кваліфікаційних робіт з урахуванням специфіки конкретних галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, розробляють випускові кафедри університету та оприлюднюють на сайтах кафедр як складову наукового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення дисциплін навчальних планів, викладання яких забезпечує кафедра.

2. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота - це індивідуальне завдання навчально-дослідницького, творчого чи проектно-конструкторського характеру, яке здобувач вищої освіти виконує на завершальному етапі навчання за освітнім ступенем «магістр» і є однією з форм виявлення рівня теоретичних знань, їх застосовування в реалізації конкретних фахових завдань.

Загальні вимоги до кваліфікаційної роботи:

актуальність теми та підстави для її виконання, відповідність сучасному стану розвитку науки, оцінка стану об'єкта і предмета дослідження, розкриття практично розв'язаних завдань провідними науковими установами та організаціями, вченими і фахівцями певної галузі;

- глибина розв'язання поставлених проблем і/або завдань;
- конкретність, відповідність назви роботи спеціальності та змісту досліджуваної проблеми;

- чітко визначений науковий апарат дослідження (мета, об'єкт, предмет, завдання роботи, методи дослідження тощо);
- глибина й повнота аналізу наукової літератури з теми дослідження;
- елементи самостійності наукових пошуків студента, аргументація власної думки;
- ґрунтовність та достовірність отриманих результатів;
- змістовність, грамотність, логічність викладу матеріалу, використання притаманного даній галузі науки поняттєвого апарату;
- аргументованість і конкретність висновків та рекомендацій;
- можливість практичного застосування результатів роботи;
- апробація результатів дослідження на конференціях, публікація статей, тез доповідей тощо з досліджуваної тематики.

Назва кваліфікаційної роботи повинна бути лаконічною, без скорочень, відповідати спеціальності та суті обраної для дослідження наукової проблеми.

Кваліфікаційна робота здебільшого є навчально-дослідницькою працею, яка базується на використанні наукових здобутків дослідників. Її виконання спрямоване не стільки на вирішення наукової проблеми, скільки повинне визначати вміння виконавця здійснювати науковий пошук, розпізнавати проблеми у галузі знань та вирішувати їх за допомогою відповідних методів та прийомів. Доцільно, щоб кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти за спеціальністю освітнього ступеня «магістр» містили елементи наукової новизни.

Кваліфікаційна робота виконується на базі отриманих у процесі навчання і здобутих під час студентських наукових досліджень теоретичних знань, зібраного фактичного матеріалу з обраної теми. Майбутній випускник зобов'язаний у межах кваліфікаційної роботи подати з обраної проблематики власну оцінку знань, розроблених наукою, зробити загальні й конкретні висновки, запропонувати свої рекомендації.

У кваліфікаційній роботі стисло, логічно й аргументовано викладають зміст і результати дослідження, уникаючи загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

Написання та захист кваліфікаційної роботи здійснюється державною мовою.

3. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМАТИКИ І КЕРІВНИЦТВА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Тематику кваліфікаційних робіт визначає кафедра, обговорює та затверджує на засіданнях вчених рад факультетів. Здобувачі вищої освіти мають право вільного вибору теми кваліфікаційної роботи із запропонованого кафедрою

переліку або можуть запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Призначення керівників кваліфікаційних робіт (за поданням кафедр) та вибір студентом теми кваліфікаційної роботи за його особистою заявою затверджується розпорядженням декана факультету. Науковими керівниками кваліфікаційних робіт є науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та вченими званнями, висококваліфіковані спеціалісти виробництва. Кількість кваліфікаційних робіт на одного керівника визначається Нормами часу для планування й обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 07 серпня 2002 р. № 450.

В окремих випадках допускається коректування теми, плану кваліфікаційної роботи, а також заміна наукового керівника. Такі рішення затверджуються на засіданнях випускових кафедр та вчених рад факультетів.

Для виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен подати на ім'я завідувача випускової кафедри заяву на виконання кваліфікаційної роботи (додаток А) і отримати підписане завідувачем випускової кафедри завдання на кваліфікаційну роботу (додаток Б).

4. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота повинна містити такі складові:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за необхідності);
- основна частина: вступ, розділи, висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожна з цих складових, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

4.1. Титульний аркуш (додаток Г)

Титульний аркуш містить (у такій послідовності):

- найменування органу, до сфери управління якого належить навчальний заклад, найменування вищого навчального закладу, факультету, кафедри;
- освітній ступінь, на який претендує студент (магістр);
- прізвище, ім'я, по батькові автора;

- тема роботи;
- назва курсу, групи, шифр і найменування галузі знань, спеціальності;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто і рік виконання роботи.

4.2. Зміст (додаток Д)

Зміст розташовують на початку роботи. Він містить такі структурні елементи: «Перелік умовних позначень (або Скорочення та умовні позначення)», «Вступ», послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають заголовок), «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки» з їх назвою та зазначенням номера сторінки початку структурного елемента. Не рекомендовано у змісті розривати слова знаком переносу.

4.3. Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів

Використані в роботі незаstandартовані умовні позначення, символи, одиниці, скорочення й терміни пояснюють у переліку, який подають безпосередньо після «Змісту», починаючи з наступної сторінки. Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні.

Переліки скорочень та умовних позначень слід розташовувати стовпцем за абеткою. Ліворуч в абетковому порядку наводять скорочення або умовні позначення спочатку українською мовою, а потім іншими мовами (за наявності), а праворуч – їх розшифрування.

Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться.

4.4. Основна частина

4.4.1. Вступ

У вступі подається загальна характеристика роботи, розкривається сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Вступ складає приблизно 5% тексту рукопису, або 3-5 сторінок.

У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи у такій послідовності.

Актуальність теми

Розкривають значення обраної теми у розвитку відповідної галузі науки на основі аналізу вітчизняної та зарубіжної наукової літератури із зазначенням практично розв'язаних завдань, актуальних проблем у певній галузі. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним.

Частина об'єктивної реальності (подія, процес, явище), що обрана для вивчення, є *об'єктом* дослідження.

Найбільш важливі з теоретичної чи практичної точки зору властивості об'єкта, які підлягають вивченню за допомогою певних методів, є *предметом* дослідження.

Об'єкт та предмет пізнання не одне й те саме. Визначаючи об'єкт дослідження, необхідно відповісти на запитання: що розглядається? А предмет означає аспект розгляду, дає уявлення про те, як розглядається об'єкт саме в даному дослідженні цим автором. Наприклад, об'єкт дослідження – формування професійного мислення студентів, а предмет дослідження – розвиток творчого професійного мислення майбутніх фахівців засобами активних методів навчання.

Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи. З предмета дослідження випливають його мета та завдання.

Мета та завдання дослідження

Формують мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. *Мета* дослідження повинна бути пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також є кінцевим результатом, якого прагне досягти виконавець. Бажано уникати формулювання мети, вживаючи слова «Дослідження...», «Вивчення...», «Аналіз...», поза як ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Бажано використовувати такі висловлювання: «Виявити...», «Визначити...», «З'ясувати...», «Надати характеристику...», «Довести...».

Керуючись метою роботи, визначають *завдання*. Формулювання завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їхнього рішення має відобразити зміст складових частин роботи. Досить часто заголовки розділів і підрозділів формуються на основі завдань.

Методи досліджень

Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності. Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених у роботі завдань. Перераховують їх коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Обґрунтовують вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів і висновків.

Практичне значення одержаних результатів. Інформують про практичне застосування одержаних результатів (зазначають організації, в яких здійснено впровадження, форми реалізації, відповідні документи), або рекомендації щодо їх практичного використання.

Апробація результатів дослідження. Подається інформація про оприлюднення результатів дослідження.

Публікації. Вказують, у скількох статтях наукових журналів, збірників наукових праць, матеріалах і тезах конференцій опубліковані результати роботи.

У кінці вступу описують структуру кваліфікаційної роботи (проєкту), вказують кількість розділів і підрозділів, використаних джерел, додатків.

1.1.1.

Розділи кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділи дипломної роботи (проєкту) можуть містити підрозділи (нумерація складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою), пункти (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту, відокремлених крапкою), підпункти (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою). Кожен пункт і підпункт має містити закінчену інформацію. Розділи, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються арабськими цифрами.

У розділах кваліфікаційної роботи (проєкту) викладають відомості про предмет (об'єкт) дослідження або розробки, які є необхідними й достатніми для розкриття сутності цієї роботи (опис теорії; методів роботи; характеристик і/або властивостей створеного об'єкта; принципів дії об'єкта й основних принципових рішень, що дають уявлення про його будову; метрологічного забезпечення тощо) та її результатів.

Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом обраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюють стислі висновки про наведені у розділі наукові та практичні результати дослідження.

Якщо у кваліфікаційній роботі (проєкті) необхідно навести повні доведення або деталізовані відомості про перебіг дослідження (розроблення), їх вміщують у додатках.

У розділах основної частини подають матеріал, *наприклад*, у такій послідовності (кожна галузь науки має певну специфіку):

Розділ 1 – огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень; автор роботи окреслює основні етапи розвитку наукової думки зі своєї проблеми, стисло аналізуючи роботи попередників, висвітлює ті питання, що залишилися невирішеними, та визначає свою роль у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме щодо необхідності проведення свого дослідження. Загальний обсяг огляду літератури не повинен, зазвичай, перевищувати 20% обсягу основної частини кваліфікаційної роботи (проєкту).

Розділ 2 – виклад загальних підходів і основних методів досліджень, опис теоретичних і (або) експериментальних досліджень; здобувач обґрунтовує вибір напрямку дослідження, називає методи вирішення завдань і їх порівняльні оцінки, розробляє загальну методику проведення емпіричних досліджень.

Розділ 3 – аналіз і узагальнення результатів досліджень з висвітленням

новизни. Слід оцінити повноту й достовірність одержаних у роботі результатів, порівняти їх із даними аналогічних досліджень інших авторів.

Зміст розділів має відповідати темі кваліфікаційної роботи (проєкту) та повністю її розкривати.

1.1.2. Висновки

У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати роботи. Висновки обов'язково повинні відповідати меті та конкретним завданням, визначеним і сформульованим у вступі. Текст висновків можна поділити на пункти. У першому пункті висновків оцінюють одержані результати та їх відповідність сучасному рівню наукових знань. Далі висновки мають показати результати реалізації поставлених завдань, зазначених у вступі. Усе це дасть змогу авторові показати, що сформульовані у вступі мети досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, подати відомості про використання результатів дослідження або пропозиції щодо можливих галузей або сфер використання результатів роботи, викласти наукову, науково-технічну, соціально-економічну значущість роботи, бажано надати рекомендації та пропозиції щодо досліджуваної проблеми, а також визначити доцільність продовження досліджень за відповідною тематикою.

Висновки не повинні містити цитат, оскільки в них лише узагальнюється інформація, про яку розгорнуто (з цитатами) йшлося в розділах; висновки не повинні містити інформації, яка не обґрунтовувалася в роботі; у написанні висновків не допускається звичайна копіювання, тобто використання незмінених речень або цілих абзаців з основної частини роботи.

Рекомендований обсяг висновків у кваліфікаційній роботі – до трьох сторінок.

1.1.3. Список використаних джерел

Список використаних джерел відображає роботу автора зі збору та аналізу літератури, дозволяє зробити висновок про ступінь ґрунтовності виконаного дослідження і охоплює документи, використані під час написання кваліфікаційної роботи (проєкту).

Список використаних джерел формується (за вибором) одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

1.1.4. Додатки

До додатків (за потреби) доцільно подавати допоміжні або додаткові матеріали, які: необхідні для повноти роботи, але долучення їх до основної частини роботи може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу; не можуть бути послідовно розміщені в основній частині дослідження через великий обсяг або способи відтворення; необхідні для кращого розуміння отриманих результатів; є необхідними лише для фахівців конкретної галузі. Додатки можуть містити:

- допоміжні рисунки й таблиці;
- матеріали, що стосуються виконаних досліджень або їх результатів, які через великий обсяг, специфіку викладення або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (проміжні математичні доведення, формули і розрахунки; фотографії; інструкції та методики, розроблені в процесі виконання роботи тощо);
- таблиці допоміжних цифрових даних, графіки, анкети опитувань чи інших застосованих видів емпіричних досліджень;
- опис нової апаратури, приладів, які було використано під час досліджень, протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- досліджений фактичний матеріал (газетні статті, радіо- чи телематеріали, дані рейтингових агентств тощо);
- ілюстрації допоміжного характеру;
- додатковий перелік джерел, на які не було посилань у дослідженні, але до яких можуть виявити інтерес користувачі кваліфікаційної роботи (проєкту);
- інші дані та матеріали.

Додатки можуть бути подані у вигляді окремої частини (том, книга), як відокремлена самостійна частина кваліфікаційної роботи чи як продовження тексту основної частини. Обсяг додатків не повинен перевищувати обсягу кваліфікаційної роботи (проєкту).

5. ПРАВИЛА НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗА РОЗДІЛАМИ

Кваліфікаційна робота – завершальний етап навчання здобувачів у закладі вищої освіти. У процесі виконання кваліфікаційної роботи майбутній магістр формується як творчий працівник, що оволодів навичками самостійного розв’язання професійних задач, навички організації та здійснення наукових

досліджень.

Мета кваліфікаційної роботи – зміцнити, систематизувати і поглибити знання здобувачів, навчити застосовувати одержані знання у вирішенні практичних питань, передбачати теоретичні та аналітичні узагальнення або розв’язання практичної задачі у сфері обслуговування.

Кваліфікаційна робота – це випускова робота здобувача, на підставі якої атестаційна комісія вирішує питання присвоєння йому кваліфікації магістра, тому в даній роботі здобувач повинен засвідчити професійну зрілість, відобразити рівень своїх знань із спеціальних і соціально-економічних дисциплін, уміння використовувати їх у подальшій практичній діяльності.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних та практичних знань здобувача зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових завдань, розвиток навичок самостійної наукової роботи, оволодіння методикою дослідження, пов'язаних з темою кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота покликана показати, як здобувач володіє методичним інструментарієм, наскільки він уміє аналізувати, узагальнювати і формулювати висновки із результатів дослідження, самостійно працювати з науковими джерелами. При оцінюванні кваліфікаційної роботи враховуються якість самої роботи, характер викладу основних її положень при публічному захисті, її оформлення.

До початку виконання кваліфікаційної роботи здобувач повинен ознайомитися з даними методичними вказівками і керуватися їх вимогами щодо написання кваліфікаційної роботи та оформлення її результатів. Методичні вказівки до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт підготовлені з врахуванням положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Кодексу академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

6. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота повинна бути актуальною, містити окремі елементи наукової новизни, виконуватися на рівні сучасних досягнень науки, вдало поєднувати елементи теоретичних досліджень та практичної складової, виконуватися в рамках наукових досліджень кафедри закладу освіти. Кваліфікаційної робота повинна мати логічний, доказовий, аргументований

характер і відповідати таким вимогам:

- конкретність, відповідність назви роботи спеціальності та змісту досліджуваної проблеми;
- чітко визначений науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання роботи, методи дослідження тощо);
- містити науковий аналіз предмета дослідження;
- глибину й повноту аналізу наукової літератури з теми дослідження;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження;
- можливість практичного застосування результатів роботи, її апробація.
- ґрунтовність та достовірність отриманих результатів;
- змістовність, грамотність, логічність викладу матеріалу, використання притаманного галузі поняттєвого апарату;
 - елементи самостійності наукових пошуків здобувача, аргументація власної думки;
 - бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

Назва кваліфікаційної роботи повинна бути лаконічною, без скорочень, відповідати спеціальності та суті обраної для дослідження наукової проблеми (завдання).

Кваліфікаційна робота виконується на базі отриманих у процесі навчання і здобутих під час студентських наукових досліджень теоретичних знань, зібраного фактичного матеріалу з обраної теми.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний у межах кваліфікаційної роботи подати з обраної проблематики власну оцінку знань, зробити загальні й конкретні висновки, запропонувати свої рекомендації. У кваліфікаційній роботі стисло, логічно й аргументовано викладають зміст і результати дослідження, уникаючи загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

Написання та захист кваліфікаційної роботи здійснюється державною мовою.

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач повинен керуватися положеннями Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) [3], Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка [4], Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка [5], Методичними рекомендаціями з перевірки

курсів, дипломних / кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій, авторефератів дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на рівень унікальності. (Нова редакція) [7].

7. ПЕРЕВІРКА НА РІВЕНЬ УНІКАЛЬНОСТІ

Порядок розгляду фактів порушення академічної доброчесності здійснюється на основі та у відповідності до [4]. Кваліфікаційна робота здобувача має виконуватися із застосуванням загальних засад та правил наукової етики та академічної доброчесності. При виконанні кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний:

- з повагою ставитися до авторських прав інших осіб, дослідження яких він використовує при виконанні кваліфікаційної роботи;
- коректно застосовувати інформацію з інших джерел шляхом здійснення належного цитування;
- не допускати проявів академічної недобропорочності, серед яких академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація тощо.

Усі кваліфікаційні роботи проходять обов'язкову перевірку на рівень унікальності на платформі MOODLE за допомогою онлайн-сервісу системи «Strike Plagiarism», яка здійснює порівняння отриманих текстів з наявними у базі текстами (Договір з ТОВ «ПЛАГІАТ» № 900 від 27.09.2024 р.). Процедура пошуку та встановлення рівня унікальності кваліфікаційних робіт визначена в Методичних рекомендаціях із перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на рівень унікальності (нова редакція).

Рівень унікальності кваліфікаційної роботи здобувача другого магістерського рівня повинен становити не менше 40%. Результати перевірки на рівень унікальності оформлюють протоколом засідання кафедри, у якому зазначають рішення про допуск до захисту, відправлення матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності. Академічною недобропорочністю вважається – оприлюднення (частково або

повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Серед інших видів порушень академічної доброчесності, окрім академічного плагіату, є:

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу.

Для уникнення академічної недоброчесності при написанні кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний посилатися на авторів та джерела, з яких запозичив матеріали чи окремі дані. У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело, кваліфікаційна робота рішенням кафедри знімається з розгляду. Перевірці на унікальність підлягає основна частина роботи (без списку використаних джерел та додатків) в електронному вигляді у представлених форматах: «doc», «docx», «rtf». Перевірку на унікальність забезпечує одноразово і безкоштовно ректорат університету. Науковий керівник та здобувач попередньо повинні бути ознайомлені з встановленими програмою показниками щодо оригінальності тексту. Відповідальність у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності лежить на авторів роботи.

Перевірка на рівень унікальності повинна бути здійснена не пізніше, як за 30 календарних днів до захисту роботи, включаючи і строк перевірки. Результати перевірки на унікальність потрібно обговорити на засіданні випускової кафедри.

Загальними вимогами до викладення матеріалу кваліфікаційної роботи є чіткість побудови, логічна послідовність, переконлива аргументація, точність у визначеннях, конкретність у викладенні результатів роботи та доведеність висновків. Вказані вимоги знаходять своє відображення у структурі кваліфікаційної роботи. Структура кваліфікаційної роботи – це чітко регламентована послідовність розміщення її основних частин, що відображає зовнішнє розміщення і внутрішній логічний зв'язок наукового дослідження та свідчить про рівень загальної методологічної підготовки кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота повинна містити: титульний аркуш (Додаток В), зміст – подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), а також вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків (Додаток Ж). Зміст має відображати суть теми, її складність та логіку дослідження. Назви

розділів та підрозділів повинні бути стислими, зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її. Перелік умовних скорочень (за необхідності) – якщо в кваліфікаційній роботі вжито термінологію, а також використано маловідомі скорочення, то їх перелік може бути поданий в кваліфікаційній роботі у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом. Перелік необхідно друкувати двома колонками, праворуч – їх детальне розшифрування. Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення повторюються менше двох разів, то вони до переліку не вносяться, а їх пояснення наводиться при першому їх згадуванні. Структура кваліфікаційної роботи включає: вступ; основну частину (розділи кваліфікаційної роботи); висновки; список використаних джерел; додатки (за необхідності) – включають допоміжний матеріал (розрахунки; схеми; порівняльні таблиці, інструкції та методики тощо). Вибір структури кваліфікаційної роботи залежить від теми, мети та завдань, які в ній вирішуються. Чітко продумана структура дає змогу дотримуватися оптимального обсягу роботи, уникати повторень та занадто описового характеру викладення отриманих результатів. До кваліфікаційної роботи додаються відгук наукового керівника, рецензія фахівців з досліджуваної проблеми.

8. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Процес написання кваліфікаційної роботи включає три основні етапи:

1) підготовчий етап (вибір теми кваліфікаційної роботи, визначення об'єкта, предмета, мети і завдань наукового дослідження, визначення попередньої структури кваліфікаційної роботи, отримання завдання на кваліфікаційну роботу та складання календарного плану виконання кваліфікаційної роботи, пошук та підбір літератури по темі);

2) етап роботи над змістом дослідження та відповідного його текстуального оформлення (вивчення та аналіз літератури, уточнення структури кваліфікаційної роботи, вивчення матеріалів практики, статистичних даних, аналіз методологічного інструментарію дослідження, виклад основного тексту кваліфікаційної роботи);

3) заключний етап виконання кваліфікаційної роботи (написання вступу і висновків до кваліфікаційної роботи, оформлення списку використаних джерел, редагування тексту роботи, а також доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника.

Підготовчий етап у виконанні кваліфікаційної роботи

Визначення напряму дослідження, затвердження теми та плану

кваліфікаційної роботи.

Підготовчий етап виконання кваліфікаційної роботи розпочинається з ознайомлення здобувачів із основними вимогами, що ставляться до виконання кваліфікаційної роботи, вибору напряму дослідження та теми кваліфікаційної роботи, а також визначення меж дослідження. Тематику кваліфікаційних робіт визначає кафедра туризму та готельно-ресторанної справи, вона повинна відповідати завданням кафедри, на якій виконуються кваліфікаційні роботи і обговорюють та затверджують на засіданні ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти та вченої ради природничо-економічного факультету.

Теми кваліфікаційних робіт щорічно коригуються з урахуванням набутого кафедрою досвіду, побажань фахівців, які беруть участь у рецензуванні робіт.

Здобувачу надається право обрати тему кваліфікаційної роботи, визначену кафедрою або запропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. Завідувач кафедри подає в деканат факультету списки обраних здобувачами тем кваліфікаційних робіт. Вибравши тему кваліфікаційної роботи, здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій вказує тему роботи і зазначає прізвище наукового керівника, його науковий ступінь, вчене звання. Обрання теми кваліфікаційної роботи оформляється написанням заяви визначеного зразка (Додаток А). Тема кваліфікаційної роботи і науковий керівник закріплюються за здобувачем рішенням кафедри і, в подальшому, затверджується вченою радою факультету. Керівництво кваліфікаційними роботами здійснюють провідні викладачі кафедри, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук та успішно ведуть науково-дослідну роботу. Науковим керівником кваліфікаційної роботи, після видання наказу (розпорядження) про затвердження тем кваліфікаційних робіт на поточний навчальний рік, розробляється завдання кожному здобувачу на конкретну кваліфікаційну роботу за встановленим зразком (Додаток Б) з визначенням календарного плану виконання кваліфікаційної роботи.

Після попереднього вивчення літературних джерел з теми дослідження, здобувач самостійно визначає структуру кваліфікаційної роботи, яку обов'язково погоджує з науковим керівником.

Основні права та обов'язки здобувача і наукового керівника при написанні кваліфікаційної роботи

Виконання кваліфікаційної роботи повинно здійснюватися у тісній співпраці між науковим керівником та здобувачем-магістрантом відповідно до затвердженого плану виконання завдань кваліфікаційної роботи.

Основні обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи:

- 1) допомога здобувачу у виборі теми кваліфікаційної роботи;
- 2) погодження завдань на кваліфікаційної роботу, календарного плану її виконання, систематична перевірка виконання календарного плану здобувачем;
- 3) допомога здобувачу при розробленні плану (змісту) кваліфікаційної роботи;
- 4) надання систематичних консультацій з питань порядку, послідовності виконання кваліфікаційної роботи, визначення змісту та обсягу відповідних частин роботи;
- 5) надання допомоги здобувачу в доборі наукових джерел, практичних матеріалів, статистичних даних, які доцільно використовувати при виконанні кваліфікаційної роботи;
- 6) надання консультацій з питань виконання кваліфікаційної роботи та залучення консультантів щодо відповідних розділів кваліфікаційної роботи (при необхідності);
- 7) перевірка виконання здобувачем проміжних етапів підготовки кваліфікаційної роботи й надання допомоги в її науковому редагуванні;
- 8) систематичний контроль щодо якості виконання кваліфікаційної роботи;
- 9) спрямування здобувача у питаннях апробації кваліфікаційної роботи;
- 10) підготовка висновку на засідання кафедри про допуск кваліфікаційної роботи до захисту в Екзаменаційній комісії;
- 11) підготовка письмового відгуку на кваліфікаційну роботу.

Основні права наукового керівника:

- 1) вимагати від здобувача дотримання встановленого графіку виконання кваліфікаційної роботи;
- 2) висловлювати зауваження по кваліфікаційній роботі загалом або окремих її частинах та повернення кваліфікаційної роботи студенту на додаткове опрацювання;
- 3) вимагати виправлення помилок змістового чи граматичного характеру;
- 4) приймати рішення про невідповідність кваліфікаційної роботи встановленим вимогам з інформуванням про це здобувача та завідувача кафедри, на якій виконується робота.

Основні обов'язки здобувача при виконанні кваліфікаційної роботи:

- 1) обрати тему кваліфікаційної роботи в строки, які щорічно визначаються розпорядженням вченою радою факультету;
- 2) погодити завдання на кваліфікаційної роботу;
- 3) якісно і вчасно виконувати завдання наукового керівника кваліфікаційної роботи;
- 4) дотримуватися календарного плану виконання кваліфікаційної роботи;

5) самостійно або за допомогою наукового керівника формувати перелік питань і матеріалів практик, які належить зібрати і дослідити при виконанні кваліфікаційної роботи;

6) зібрати й систематизувати наукові джерела, які доцільно використати при виконанні кваліфікаційної роботи;

7) виконати кваліфікаційну роботу відповідно до календарного плану та даних методичних вказівок;

8) виконувати кваліфікаційну роботу із врахуванням зауважень наукового керівника, вчасно усувати недоліки, виявлені науковим керівником;

9) своєчасно подати кваліфікаційну роботу на кафедру;

10) захистити кваліфікаційну роботу перед Екзаменаційною комісією, продемонструвавши рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Основні права здобувача при виконанні кваліфікаційної роботи:

1) одержувати від наукового керівника консультації щодо загальних вимог до виконання кваліфікаційної роботи, її змісту та оформлення, структури, плану, формулювання мети, завдань, висновків та положень наукової новизни;

2) звертатися до наукового керівника із поточними питаннями, які виникають при виконанні кваліфікаційної роботи;

3) бути проінформованим про недоліки кваліфікаційної роботи, а також терміни їх усунення;

4) за згодою наукового керівника брати участь у наукових конференціях за результатами дослідження та публікувати їх у наукових виданнях.

Робота над змістом дослідження та його текстуальне оформлення

Кваліфікаційна робота відзначається певною структурою – чітко регламентованою послідовністю розташування її основних частин та відображає зовнішнє розміщення і внутрішній логічний зв'язок наукового дослідження. Структура кваліфікаційної роботи свідчить про рівень її загальної методологічної підготовки, а структурні елементи роботи мають бути пов'язані системними логічними зв'язками. Кваліфікаційна робота складається з таких структурних частин: вступ, основна частина, висновки. На початку роботи подають її зміст, що містить найменування та початкові сторінки усіх розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів та інших елементів кваліфікаційної роботи.

Вступ. У вступі автор кваліфікаційної роботи розкриває сутність і стан наукової проблеми (задачі), її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення наукового дослідження. У вступі подається загальна характеристика кваліфікаційної роботи в такій послідовності:

- актуальність теми кваліфікаційної роботи;

- мета і завдання дослідження;
- методи дослідження;
- наукова новизна отриманих результатів;
- практичне значення отриманих результатів;
- публікації (за наявності).

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вирішеннями проблеми автор обґрунтовує актуальність та доцільність роботи для розвитку сфери гостинності. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним, містити об'єктивну оцінку сучасного стану об'єкта дослідження, а саме: стан наукової розробленості обраної проблеми і нормативно-правового забезпечення та акцентування уваги на існуючі проблеми, прогалини об'єкта дослідження, що зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. У кваліфікаційній роботі автор формулює мету роботи та завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета повинна бути сформульована таким чином, щоб указувати на об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для дослідження.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага автора, оскільки предмет дослідження визначає тему (назву) кваліфікаційної роботи.

Від чіткості поставлених завдань багато в чому залежать структура кваліфікаційної роботи, логіка, системність, можливість досягнення мети дослідження та формулювання обґрунтованих висновків. Тому слід дотримуватися логічної послідовності дієслів при формулюванні завдань. Орієнтовно, їх можна згрупувати так: розглянути; дослідити; дати характеристику; провести; здійснити; розкрити; проаналізувати; оцінити; виявити; визначити, систематизувати; класифікувати; узагальнити; обґрунтувати; довести; запропонувати; внести пропозиції; рекомендувати тощо.

Методи дослідження. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків. Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності. Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених у роботі завдань. Перераховують їх коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Обґрунтовують вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів і висновків.

Наукова новизна одержаних результатів характеризує особистий внесок

автора у вирішенні досліджуваної проблеми. Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно сприйматися легко і однозначно (без нагромадження дрібних і таких, що ускладнюють його сутність, деталей та уточнень). Не рекомендується вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в роботі зроблено, а сутності та новизни положення із написаного виявити неможливо. Наукова значущість одержаних результатів по темі кваліфікаційної роботи визначається тим, наскільки вони розвивають наукові уявлення про відповідне явище або процес, розкривають суть та механізми їх протікання, в якій мірі сприяють розвитку науки і практики та служать підґрунтям для подальших досліджень з обраної тематики. Складність розкриття наукової новизни по темі кваліфікаційної роботи полягає в тому, що необхідно використовувати оціночні слова і характеристики, які свідчать про власний пріоритет здобувача і одночасно показують критичне відношення до наукових робіт інших науковців. Досить часто висвітлення наукової новизни підміняється повтором або перерахуванням раніше викладених результатів. В контексті логіки оформлення наукового тексту кваліфікаційної роботи варто використовувати стилістичні прийоми, котрі підкреслювали наукову новизну. З цією метою можна використовувати наступні словосполучення: «На відміну від...у цій кваліфікаційній роботі...», «Автор вбачає наукову новизну одержаних результатів в тому, що...», «На думку автора, новими є...», «До нових результатів можна віднести...», «Вперше здійснено комплексне...», «Науково узагальнено і систематизовано...», «Розроблено модель (методику)...», «Досліджено специфічні зв'язки...», тощо.

Практичне значення одержаних результатів.

У кваліфікаційній роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про науково-практичне використання результатів дослідження або рекомендації щодо їх впровадження. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або обсягу використання.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Публікації. Вказується, на яких наукових заходах (конференціях, семінарах, «круглих столах») оприлюднені результати досліджень, одержані в результаті виконання кваліфікаційної роботи (статус, повна назва наукового заходу, місто та дата проведення наукової конференції, тема доповіді). За наявності публікацій зазначається назва публікації та її вихідні дані.

Основна частина (розділи кваліфікаційної роботи).

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. В основних розділах кваліфікаційної роботи автор подає

огляд літератури за темою та обґрунтовує вибір напряму досліджень, викладає загальну методiku проведення дослідження, наводить методи вирішення задач та їх порівняльні характеристики, описує хід дослідження, з вичерпною повнотою викладає результати власних досліджень, якщо вони одержані, та в чому полягає їх новизна. Автор повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених задач, оцінку достовірності одержаних результатів та порівняти одержані результати з аналогічними результатами вітчизняних та зарубіжних дослідників, обґрунтувати необхідність додаткових досліджень. В кінці кожного розділу формулюють стислі висновки до нього. При написанні кваліфікаційної роботи здобувачу рекомендується використання наукових праць професорсько-викладацького складу кафедри, факультету.

Висновки. У висновках викладають здобуті у кваліфікаційній роботі найважливіші наукові та практичні результати, одержані в ході проведення наукового дослідження, які повинні містити формулювання вирішеної наукової проблеми (завдання) та її значення для практичної діяльності. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх подальшого використання. У висновках мають бути сформульовані стислі відповіді на поставлені у кваліфікаційній роботі завдання.

Список використаних джерел додається до кваліфікаційної роботи одним із наступних способів:

- список використаної джерельної бази може розміщуватися у порядку посилання на них у тексті;
- наводяться у списку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Додатки використовуються для повноти сприйняття викладеного в роботі матеріалу, наприклад, таблиці допоміжних цифрових даних, статистичних даних, інструкції та методики, порівняльні таблиці, таблиці змін чи доповнень до проекту, допоміжні ілюстрації тощо.

9.ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні положення

Назва кваліфікаційної роботи та її структурних частин повинна бути, по можливості, короткою, відповідати обраній спеціальності та суті вирішуваної наукової проблеми, вказувати на мету дослідження і його завершеність. У назві не

бажано використовувати ускладнену, узагальнюючу чи псевдонаукову термінологію. Треба уникати назв, що починаються зі слів «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» тощо, в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

При написанні роботи здобувач повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати.

В роботі необхідно стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

Кваліфікаційну роботу подають до захисту у вигляді підготовленого рукопису в твердому переплетенні з відгуком наукового керівника та рецензією.

Правила оформлення структурних частин кваліфікаційної роботи

Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2017 р. № 40, Державного стандарту України «Документація. Звіти у сфері науки і техніки» (ДСТУ 3008:2015), інших нормативних документів.

Кваліфікаційну роботу друкують за допомогою сучасних технологій на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297мм) до тридцяти рядків на сторінці з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman, розмір 14 з міжрядковим інтервалом 1,5. Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий - 25 мм, правий - 15 мм, верхній - не менше 20 мм, нижній - не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою. Обсяг основного тексту роботи повинен становити орієнтовно 50 – 70 сторінок. До основного обсягу кваліфікаційної роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених структурних одиниць підлягають суцільній нумерації. Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично по центру рядка (без крапки). Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої літери) напівжирним шрифтом з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка підрозділу) та текстом

має дорівнювати одному порожньому рядку в основному тексті. Кожний розділ кваліфікаційної роботи слід починати з нової сторінки.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті аркуша без крапки в кінці. Такі структурні частини кваліфікаційної роботи як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після слова, після номера крапку не ставлять, потім друкують заголовок розділу з нового рядка великими літерами. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують посторінково звичайним чином. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, (наприклад - 2.3.). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, (наприклад - 1.3.2.). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти. Ілюстрації, таблиці, схеми, креслення або графіки, розміри яких А4, враховують як одну сторінку і розміщують у додатках.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують аналогічно як таблиці (див. вище). Примітки до тексту, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова ставлять двокрапку, наприклад: Примітки: 1. ... 2. ... Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова ставлять крапку. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

При написанні роботи здобувач зобов'язаний робити посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена кваліфікаційна робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи,

перевірити достовірність відомостей про цитування документа, забезпечують необхідну інформацію про нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання. Коли використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок з джерела, на яке є посилання в кваліфікаційній роботі. Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, [2, с. 34; 8, с. 56-67]. Тобто, перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номер сторінки. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. При використанні статистичних даних слід вказати джерело їх отримання, а також за який період ці дані чи станом на яку дату. Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

- при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

- якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

- якщо автор роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться

крапка, потім тире і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. - В. В.), (підкреслено мною. - В. В.);

- цитування здійснюється українською мовою. При згадуванні в тексті прізвищ учених, ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем. У тексті прізвища й ініціали пишуться українською мовою, а у списку використаних джерел на мові оригіналу.

Оформлення списку використаних джерел.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел, свідчить про ступінь фундаментальності проведеного наукового дослідження. Бібліографічний опис списку використаних джерел формується одним із таких способів за вибором автора: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку та оформлюється згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (Додаток Ж).

Додатки. Додатки оформляються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Якщо додатки оформляються на наступних сторінках кваліфікаційної роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток_____» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А. Текст кожного додатка за необхідністю може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1. – перший підрозділ третього розділу додатка В.

10.ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота разом з письмовим відгуком наукового керівника подається на кафедру та реєструється у строк, який визначений в календарному плані підготовки роботи. На підставі поданого письмового відгуку наукового керівника, на засіданні кафедри вирішується питання про допуск кваліфікаційної

роботи до захисту перед членами ЕК. Для рецензування кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри призначається рецензент, який готує письмово рецензію (рецензентами виступають викладачі факультету з науковим ступенем). Кваліфікаційна робота подається на кафедру в одному паперовому примірнику, який після захисту передається у бібліотеку навчального закладу. Одночасно з паперовим варіантом роботи має бути подана її ідентична електронна версія на електронному носії. З метою дотримання засад етики та академічної доброчесності, відповідно до Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка кваліфікаційні роботи перевіряються на оцінку рівня унікальності.

11. ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Завершену кваліфікаційну роботу здобувач подає науковому керівнику для перевірки та підготовки письмового відгуку щодо можливості допуску положень кваліфікаційної роботи до публічного захисту. Відгук наукового керівника повинен містити наступне:

- актуальність теми кваліфікаційної роботи;
- ступінь самостійності та оволодіння методами дослідження у виконанні кваліфікаційної роботи;
- наукову новизну, правильність та обґрунтованість наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у кваліфікаційній роботі;
- логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу;
- практичну цінність отриманих результатів та їх значимість для науки і практики;
- висновок про відповідність кваліфікаційної роботи вимогам, що пред'являються до такого виду робіт та допуск роботи до захисту.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи може висловити зауваження і вказати на недоліки кваліфікаційної роботи. Підпис наукового керівника та прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання. Якщо здобувач порушив встановлені календарним планом строки подання кваліфікаційної роботи, не погоджував з науковим керівником плану кваліфікаційної роботи, не інформував наукового керівника про хід написання кваліфікаційної роботи та за наявності інших суттєвих порушень, науковий керівник вносить пропозицію про недопущення здобувача до захисту кваліфікаційної роботи, оформляючи це складанням відповідної доповідної записки на ім'я голови ЕК за погодженням із

завідувачем кафедри. В разі подання науковим керівником негативного відгуку, здобувач допускається до захисту кваліфікаційної роботи.

12. РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Рецензія на кваліфікаційну роботу є необхідним елементом творчих дебатів на захисті кваліфікаційної роботи, гарантією точного і неухильного виконання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи. Від ретельності роботи рецензента, аргументованості й повноти його висновків, залежить оцінка кваліфікаційної роботи на засіданнях ЕК. Критичний підхід до дослідження – це головний критерій високого професіоналізму рецензента та необхідна умова належної конструктивної дискусії під час захисту кваліфікаційної роботи. Рецензія на кваліфікаційну роботу подається на кафедру не пізніше, ніж за 5 днів до захисту кваліфікаційної роботи викладачем кафедри, на якій виконувалася робота, та який володіє науковим ступенем кандидата/доктора наук. Рецензент на підставі вивчення кваліфікаційної роботи, висвітлює в поданій рецензії такі обов'язкові питання:

- актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи;
- ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у кваліфікаційній роботі, їх достовірність;
- практична цінність кваліфікаційної роботи;
- стиль викладу та оформлення роботи;
- зауваження щодо змісту кваліфікаційної роботи (обов'язково);
- висновок щодо відповідності кваліфікаційної роботи встановленим вимогам, а також про її допуск до захисту.

За відсутності рецензії кваліфікаційної робота до захисту не допускається.

13. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До початку роботи Екзаменаційної комісії секретар ЕК формує наступні матеріали до захисту кваліфікаційної роботи:

- виконана кваліфікаційна робота;
- письмовий відгук наукового керівника;
- письмову рецензію;
- подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи (Додаток К).

Крім того, можуть бути подані інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи: друковані статті, тези, доповіді за темою роботи, документи, які підтверджують практичне застосування роботи тощо. Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю

не менше ніж половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії чи його заступника. Члени Екзаменаційної комісії ознайомлюються зі змістом роботи заздалегідь. Здобувачам доцільно запросити на захист своїх наукових керівників та рецензентів з метою їх виступу за наслідками виконання кваліфікаційної роботи. Тривалість захисту кваліфікаційної роботи встановлюється в межах 15-ти хвилин. Структура захисту кваліфікаційної роботи:

- доповідь здобувача про зміст та основні положення роботи;
- відповіді на запитання, адресовані автору кваліфікаційної роботи, від членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- виступ наукового керівника або оголошення його відгуку;
- виступ рецензента або оголошення його рецензії;
- відповіді студента на зауваження, висловлені у рецензії на кваліфікаційну роботу;
- заключне слово здобувача;
- рішення ЕК щодо оцінки роботи.

Доповідь необхідно підготувати заздалегідь. Вона не повинна перевищувати за часом 7-10 хвилин і не може бути подана у формі читання чи переказу її тексту. Доповідь починається зі звертання: «Вельмишановний пане голово! Шановні члени Екзаменаційної комісії!..» Далі здобувач коротко обґрунтовує актуальність теми дослідження, розкриває мету, задачі, об'єкт, предмет дослідження, показує, що вдалося встановити, виявити, довести і якими методами це досягнуто. У виступі слід також показати елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях, з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження. Особливу увагу необхідно приділити результатам, отриманим особисто автором (що саме запропоновано, одержано, удосконалено, рекомендовано та ін.), обґрунтуванню їх достовірності, значущості для теорії та практики. У прикінцевій частині доповіді викладаються основні результати та висновки роботи, їх реалізація, можливі шляхи подальшого використання. При цьому здобувач повинен врахувати, що його роботу члени ЕК вивчали заздалегідь, а зацікавлені особи мали змогу ознайомитися з її змістом на кафедрі. З огляду на це, будувати свій виступ здобувачеві слід, зосередивши увагу, на нових теоретичних і прикладних положеннях, розроблених особисто автором.

Також, варто робити посилання на текст своєї роботи. Важливо, щоб мовлення здобувача було чітке, граматично правильне, впевнене, що робить його виступ зрозумілим і переконливим. Не варто готувати доповідь у спрощеній формі. Автор повинен зробити доповідь науковою, добре аргументованою, а отже, зрозумілою широкій аудиторії спеціалістів. Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження,

зазначені у відгуку та рецензії, а також у виступах на захисті. Здобувачеві доцільно підготувати письмові відповіді на зауваження, які викладені у відгуку наукового керівника та в рецензії. Саме письмова форма дає змогу під час захисту дати відповіді правильно й спокійно. Якщо можливі посилання на текст кваліфікаційної роботи, то їх обов'язково слід використати, оскільки, це надає їм найбільшої переконливості й водночас дозволяє акцентувати увагу на достовірності результатів дослідження. Відповідати на запитання членів ЕК та присутніх на захисті слід тільки по суті. Здобувачеві треба виявляти скромність в оцінці своїх наукових результатів і тактовність стосовно тих, хто ставить запитання.

Перед тим як відповідати на запитання, необхідно уважно його вислухати до кінця і за можливості записати, а також не забути висловити вдячність за поставлені запитання. Бажано не вислуховувати всі запитання, а відповідати відразу на кожне зокрема, передбачаючи, що чітка, логічна й аргументована відповідь на попереднє запитання може виключити наступне.

У заключному слові здобувач висловлює свої висновки щодо результатів обговорення його роботи. Доцільно виразити вдячність науковому керівнику за допомогу у написанні кваліфікаційної роботи, позитивний відгук, рецензенту за об'єктивну оцінку основних положень виконаної роботи, а також висловити подяку членам ЕК, присутнім на захисті, за увагу, цікаві та обґрунтовані запитання та участь в обговоренні.

Засідання ЕК, на якому відбувається захист кваліфікаційної роботи, оформляється протоколом. Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», які оголошуються в той самий день (відразу після оформлення протоколів засідання ЕК, підписаних головою, членами та секретарем ЕК, які брали участь у засіданні).

Здобувачі, які виявили особливі здібності до наукової творчості, захистили дипломну роботу на «відмінно», мають наукові публікації, є переможцями Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт, можуть бути рекомендовані членами ЕК до вступу в аспірантуру. Рішення Екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при захисті кваліфікаційної роботи, приймається ЕК на засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів ЕК, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів, голос голови є вирішальним. Якщо захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, члени екзаменаційної комісії приймають рішення про те, що здобувач є неатестованим, про що відзначається у протоколі Екзаменаційної комісії. Здобувач, який отримав незадовільну оцінку при захисті кваліфікаційної роботи, відраховується з вищого навчального закладу, про що йому видається академічна довідка. У випадку неявки здобувача на засідання ЕК для захисту

кваліфікаційної роботи, в протоколі ЕК відзначається, що здобувач є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання ЕК. Здобувачі, які у встановлений строк не захистили кваліфікаційну роботу, мають право на повторний її захист в наступний строк роботи ЕК протягом 3-х років після закінчення ВНЗ на засадах, визначених Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка. Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК встановлює, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму кваліфікаційну роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою.

Усі засідання ЕК протоколюються, вносяться оцінки, одержані при захисті кваліфікаційної роботи, особливі думки і зауваження членів комісії, вказуються кваліфікація та державний документ (з відзнакою чи без відзнаки), що видається випускнику. Протокол підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Після закінчення роботи ЕК голова комісії складає звіт, у якому дається аналіз рівня підготовки випускників зі спеціальності, якості виконання кваліфікаційних робіт, відповідність тематики та змісту робіт сучасним вимогам, характеристика знань студентів, виявлених під час захисту, недоліки у підготовці з окремих дисциплін (питань), висловлюються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу. Загальні підсумки роботи ЕК обговорюються на засіданні Вченої ради факультету.

14. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою. Кваліфікаційна роботи магістра носить комплексний характер, тому підхід до її остаточної оцінки є багатоаспектним.

При оцінюванні роботи враховується:

- рівень виконання кваліфікаційної роботи (науково-теоретичний і методичний рівні висвітлення теми, відображення найновіших наукових досліджень з даної проблеми; вільне і грамотне оперування науковою термінологією; логічність, послідовність, аргументованість, доказовість викладу; узгодженість понять і доведень; самостійність, критичність, наявність власної дослідницької позиції; розумна збалансованість цитування і власних розмірковувань; рівень організації і висвітлення самостійної дослідницької роботи; наявність переконливих ілюстративних матеріалів, що засвідчують результативність дослідницької роботи; рівень узагальнення і творчого

використання інноваційного педагогічного досвіду, уміння аналізувати педагогічні факти і ситуації; мовностилістична грамотність, рівень мовленнєвої культури; правильне оформлення кваліфікаційної роботи);

- рівень презентації кваліфікаційної роботи (логічність, послідовність, аргументованість, доказовість викладу основних наукових досягнень з обраної проблеми, результатів експериментального дослідження, методичних пропозицій та значущості роботи, апробації результатів дослідження; повнота виконання завдань, визначених у роботі; наявність презентації чи наочності);

- рівень професійної компетентності, виявленої у процесі захисту кваліфікаційної роботи (грунтовність і повнота відповідей на поставлені питання членами ЕК, уміння підтримувати дискусію, самостійність, критичність, наявність власної дослідницької позиції тощо). При оцінюванні кваліфікаційної роботи магістра звертається увага на: науковість змісту дослідження, оформлення роботи, презентацію роботи під час захисту.

Члени ЕК якість кваліфікаційної роботи оцінюють за такою шкалою:

Критерій	Опис	Максимальна оцінка
1. Рівень виконання кваліфікаційної роботи		
Актуальність теми	Чітко обґрунтована актуальність теми дослідження для туризму та рекреації, враховані сучасні тенденції і проблеми галузі.	10
Мета і завдання дослідження	Коректно сформульовані мета та завдання, що логічно впливають з теми і актуальності.	5
Огляд літератури та теоретичні основи	Повнота та сучасність джерел, аналіз наукових праць, правильне оформлення посилань.	10
Методологія дослідження	Вибір адекватних методів збору і обробки даних, їх обґрунтування та відповідність завданням.	10
Практична частина / дослідження	Якість проведеного дослідження, реалістичність, обґрунтованість результатів та їх використання в туризмі і рекреації.	15
Аналіз результатів	Логічний і обґрунтований аналіз, порівняння з теоретичними основами, виявлення закономірностей.	10
Висновки та	Чіткі, логічні, обґрунтовані висновки,	10

рекомендації	практичні рекомендації для розвитку туризму та рекреації.	
Оформлення та структура роботи	Дотримання стандартів оформлення (шрифти, розділи, таблиці, графіки), грамотність та логіка викладу.	5
Оригінальність та самостійність	Власний внесок студента, відсутність плагіату, креативність у підходах.	5
2. Рівень представлення кваліфікаційної роботи		
Вміння презентувати роботу	Логічна, зрозуміла, структурована презентація; правильне використання візуальних матеріалів.	5
Глибина знань теми	Демонстрація розуміння теоретичної бази та практичних аспектів теми.	5
Відповіді на питання комісії	Адекватність, точність, аргументованість відповідей, здатність обґрунтувати позицію.	5
Навички комунікації та професійна поведінка	Чітка мова, впевненість, дотримання академічного етикету, вміння зацікавити аудиторію.	5
РАЗОМ		100

Кінцева оцінка кваліфікаційної роботи магістра залежить від: якості самої роботи (змісту та оформлення); оцінки роботи науковим керівником та рецензентом; виступу перед ЕК та відповідей на запитання присутніх; своєчасності та правильності оформлення супровідних документів. Оцінку в балах та за національною шкалою за захист виставляє кожен член комісії, голова визначає середнє арифметичне цих балів щодо кожного студента. Одержану студентом оцінку секретар ЕК також заносить у протокол екзаменаційної комісії.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з державного екзамену (захисту дипломного проекту (роботи))	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX	незадовільно
34 і менше	F	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2022/Standarty.Vyshchoyi.Osvity/Zatverdzeni.Standarty/02/21/242-Turyzm-mahistr-21.02.22-1.pdf>

2. Освітньо-професійна програма «Туристичний бізнес та індустрія гостинності» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування. Кваліфікація: Магістр з туризму і рекреації. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. URL: https://drive.google.com/file/d/1qfwtG_ji_nFOkX8IXNBf4iFyRt7rD3uo/view

3. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. (Нова редакція) № 79-ОД від 03.07.2024. URL: https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSlMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg

Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. (Нова редакція) № 22-ОД від 05.03.2024. URL: <https://drive.google.com/file/d/1b6Zat62rNGKFdzXyA55lgAs9ZGJElc1d/view>

4. ДСТУ 3008:2015 — «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» Чинний від: 2017-07-01. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001217-96>

5. Методичні рекомендації з перевірки курсових, дипломних / кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій, авторефератів дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка нарівень унікальності. (Нова редакція)

№ 154 – ОД від 29. 12. 2023. URL: https://drive.google.com/file/d/1_7jl3UaRr8EO9TN95FkegcmpECfJSn2/view

Допоміжна :

6. Заклади ресторанного господарства. Класифікація: ДСТУ 4281:2004 (затв. Держспоживстандарт України від 01.07.04).

7. Послуги туристичні. Класифікація готелів. ДСТУ 4269:2003 Прийнято та надано чинності: наказ Держспоживстандарту України від 23 грудня 2003 р. № 225. Чинний від 2004-07-01

8. Рекомендовані норми технічного оснащення закладів громадського харчування: Наказ Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України від 03.01.2003 р., № 2.

9. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: ДСТУ 4527:2006 (Чинний від 2006-10-01). Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 28 с.

10. Архіпов В. В. Організація ресторанного господарства: навч. посіб. Вид. 3-є. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 280 с.

13. Круль Г., Заячук О. Організація і технологія надання послуг гостинності : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 488 с.

14. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика: підручник. Київ: Центр учб. літ., 2019. 470 с.

15. Організація готельно-ресторанної справи : навч. посіб.: [для закладів вищої освіти]. За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 484 с.

16. Марусей, Т. Пріоритети розвитку digital-маркетингу готельного бізнесу. Економіка та суспільство. 2021. №26. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-76>

17. Олійник О.С. Питання економіки, аналізу діяльності та управління якістю в підприємстві гостинності та туризму. Економіка та суспільство. 2023. № 57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3249>

18. Олійник О. С. Вплив поліпшення мультимедійної компетентності здобувачів вищої освіти та фахівців підприємств на маркетингову діяльність в сфері гостинності. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1060>

Інтернет-ресурси:

19. Автоматизуй свій заклад разом з R-Keeper. URL: <https://rkeeper.com.ua/>
20. Інформаційний розділ Всесвітньої туристської організації (ВТО). URL: <http://www.worldtourism.org/>
21. Hotels24. URL: <https://hotels24.ua/>

ДОДАТКИ

Зразок заяви про обрання теми кваліфікаційної роботи

Завідувачу кафедри _____

(назва кафедри)

(посада, прізвище та ініціали завідувача кафедри)

здобувача групи Т1-М24

(прізвище та ініціали)**ЗАЯВА**

Прошу закріпити за мною тему кваліфікаційної роботи
« _____ » та
призначити науковим керівником _____ (науковий
ступінь, вчене звання, посада, прізвище та ініціали наукового керівника).

Дата

Підпис

Зразок оформлення завдання кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

Факультет Природничо-економічний факультет
Кафедра Кафедра туризму та готельно-ресторанної
Спеціальність 242 Туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

«_____» _____ 202 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

затверджений рішення кафедри від “__” _____ 202 року № _____

2. Термін подання роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

Перелік графічного матеріалу _____

6. Дата видачі завдання _____

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

з теми:

Здобувача 2 курсу ого (магістерського) рівня вищої освіти, Т1-В20 групи спеціальності: 242 Туризм і рекреація за освітньо-професійною програмою «Туристичний бізнес та індустрія гостинності» денної форми навчання **Івана ФРАНКОВА**

Керівник: **доцент** кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, кандидат історичних наук, доцент **Богдана ОПРЯ**

Рецензент:,

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1 (Назва)

1.1 (Н а з в а).....

1.2 (Н а з в а).....

1.3 (Н а з в а).....

РОЗДІЛ 2 (Н а з в а).....

2.1 (Н а з в а).....

2.2 (Н а з в а).....

2.3 (Н а з в а).....

РОЗДІЛ 3 (Н а з в а).....

3.1 (Н а з в а).....

3.2 (Н а з в а).....

3.3 (Н а з в а).....

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ.....

Зразок оформлення списку використаних джерел*

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

Загальні вимоги та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посіб. / Харків. нац. унт міськ. госп-ва. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с. 2. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 82 с. 3. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 240 с. 4. Гурська Л. І. Релігієзнавство: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 172 с.
Два автори	1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретикометодичні засади: монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг: конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг: навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори	1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека

	життєдіяльності : монографія. Харків: ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика: конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с.
П'ять і більше авторів	1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ: ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін.; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
Без автора	1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016): ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 340 с. 2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ: ЦУЛ, 2018. 320 с. 3. Міжнародні відносини: монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ: ЦУЛ, 2016. 162 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса: ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.
	6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачєво, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачєво: МДУ, 2018. 226 с. 7. Освіта в Україні: виклики модернізації: зб. наук. пр. / редкол.:

	П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. 8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2012. 812 с. 2. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2: Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с. 3. Кучеренко Н. П. Казначейська справа: в 6 т. Київ: Право, 2016. Т. 3: Контроль у системі Державного казначейства. 432 с. 4. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л.І. Перхоменко. Київ: Наукова думка, 2012. 200 с.
Автореферати дисертацій	1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.
Дисертації	1. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с. 2. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.

Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. 2. Конституція України: станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. 3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. о 2145- . Голос України. 2016. 27 верес. (о 178-179). С. 10–22. 4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. о 3393- . Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. 5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. о 1556- . Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018). 6. Питання соціального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. о 1060. Офіційний вісник України. 2018. о 5. С. 430–443. 7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. о 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (о 35). С. 10. 8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. о 50. Офіційний вісник України. 2018. о 25. С. 139–141. 9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. о 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (о 18). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.
Патенти	1. Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. о 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. №13. 4 с. 2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна.

Препринти	№ 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. о 8 (кн. 1). 120 с. 1. Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, 1 с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. Чинний від 2010-02-18 . Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ SO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (SO 6107-1:1996, Т). Чинний від 2005-04-01 . Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (SO 4:1984, ; SO 832:1994,). На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22 . Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області: кат.-довід. / авт.упоряд.: М.Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с. 2. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).

Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті)

розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).

Частина видання: книги	1. Петренко М. А. Міжнародне право та роль Конституційного Суду України// Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60- річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212. 3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С.202–203. 2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства //Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей І Міжнародної науково- практичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б.В. Київ, 2013. С.331–335. 3. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
Частина довідкового видання	1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683. 2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології.Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Попович Н.І. Початкова освіта //

	Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. о 1. С. 36–46. 2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. о 3. С. 153–159. 3. Хорошилова С. А., Малафійк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // Часопис Київського університету права. 2007. о 4. С. 88–92. 1. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. ol. 18, № 2. P. 109-118.
Електронні ресурси	1. Україна очима дітей: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryid=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. о 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI:https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.

* Примітка. За зразок оформлення списку джерел для дипломної роботи використано Приклади оформлення списку використаних джерел, відповідно до ДСТУ 8302:2015 / Наук. б-ка Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого; уклад. О. І. Самофал. Харків, 2017.

URL: <http://library.nlu.edu.ua/biblioteka/sait/nauka/gost/spisok-DSTU.pdf> (дата звернення: 27.09.2024).

Зразок подання голові ЕК Титульна сторона

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)**

Направляється здобувач (ка) вищої освіти _____ для
захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) за спеціальністю _____
з теми: _____

Кваліфікаційна робота (проєкт) і рецензія додаються.

Декан факультету _____

Довідка про успішність

_____ за період навчання на природничо-
економічному факультеті з _____ року до _____ року повністю виконав(ла)
навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою	шкалою ЕКТС
відмінно %	A %
добре %	B %
задовільно %	C %
	D %
	E %

Старший диспетчер факультету _____

Висновок керівника кваліфікаційної роботи (проєкту)

Здобувач (ка) вищої освіти _____

Керівник роботи

« ____ » _____ 20 ____ року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу (проєкт)

Кваліфікаційну роботу (проєкт) розглянуто (протокол засідання кафедри туризму та готельно-ресторанної справи від _____ 20__ року за №____)

Здобувач (ка) вищої освіти _____ допускається до захисту роботи в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи

НОТАТКИ